

Lielvārdes

Lielvārde ❄ Jumprava ❄ Lēdmane

NOVADA ZINĀS

Nr. 16 (450) 2015. gada februāris I/II
Nākamais numurs iznāks 2015. gada 12. martā

LIELVĀRDES NOVADA PAŠVALDĪBAS IZDEVUMS

3. lpp.

**BIZNESĀ IDEJU KONKURSS
JAUNIEŠIEM**

3. lpp.

**"SABIEDRĪBA AR DVĒSELI LATVIJA"
PĀRŅEM STAFETI**

6. lpp.

**JAUNA RUBRIKA - MANI
SKOLOTĀJI**

LIELVĀRDES novada jaunie mūziķi gūst panākumus divos konkursos

Laikā no šā gada 16. līdz 18. janvārim Madonā norisinājās 4. Jāņa Norviļa Starptautiskais jauno pianistu konkurss, kurā klavieru duetu kategorijā piedalījās Lielvārdes Mūzikas skolas klavieru duets **Mikus Anri Liekniņš un Kristiana Kalniņa** (ped. Edīte Graudiņa), izcīnot godalgoto **3. vietu** savā vecuma grupā. Konkurso vērtēja starptautiska žūrija – Konstantīns Liščics (vācija), Jeļena Saveljeva (Krievija) un Artūras Cingujevs (Latvija).

Bet šī gada 20. un 21. janvārī Alfrēda Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskolā norisinājās Latvijas profesionālās ievirzes mūzikas izglītības iestāžu izglītības programmas *Pūšaminstrumentu spēle* audzēkņu Valsts konkursa II kārtā Vidzemes reģiona mūzikas skolu audzēkņiem. Tajā piedalījās pieci Lielvārdes Mūzikas skolas audzēkņi – flautas klases audzēknes Marta Vecziediņa, Madara Barkāne un Kristiāna Driksna (skolotāja Rūta Ābola, koncertmeistare Marina Kravčenko), klarnetes klases audzēkne Unda Preimane (pedagogs Maigonis Makars, koncertmeistare Vēsma Graudiņa) un trompetes klases audzēknis Jānis Ceimers (pedagogs Leons Meinarts, koncertmeistare Marina Kravčenko), kā arī divas flautas klases audzēknes no Jumpravas Mūzikas un mākslas skolas – Marija Kozule un Simona Cīrule (skolotāja Anita Rulle, koncertmeistare Edīte Graudiņa).

Nopietnā konkurencē **Marta Vecziediņa** ieguva **2. vietu jaunākajā grupā, Madara Barkāne 2. vietu vidējā vecuma grupā, bet** Jumpravas Mūzikas un mākslas skolas audzēkne **Marija Kozule**, spēlējot jaunākajā grupā 26 dalībnieku konkurencē, **ieguva 3. vietu**. Abu skolu jaunās flautistes izvirzītas dalībai konkursa Finālā, kas notiks Rīgā.

Apsveicam ar panākumiem un turēsim ikškus! ❄

Elizabeta Krēgere uzvar apgāda "Jumava" konkursā

Guna Jansone

2014. gadā grāmatu apgāds "Jumava" organizēja konkursu "Leģenda Tavā tuvumā-Tavā ģimenē". Tā mērķis bija celt Latvijā dzīvojošo jauniešu pašapziņu un veicināt patriotismu, rakstīt dzīvesstāstus par cilvēkiem, kas iedvesmo un ir leģendas vērti.

Jumpravas vidusskolas 12. klases skolniece Elizabeta Krēgere piedalījās konkursā ar darbu *"...mūzika ir mana dzīve. Un nav svarīgi, cik daudz es varu dot, bet gan tās vieta manā dzīvē."* Šie vārdi pieder vienai no Jumpravas pagasta spilgtākajām personībām Lijai Bērziņai-mūzikas skolotājai, kordiriģentei, kora dziedātājai, Jumpravas mūzikas un mākslas skolas kādreizējai direktorei. Lijas vairs nav mūsu vidū, bet palikuši viņas darbi un atmiņas par paveikto Jumpravā. Un apliecinājums tam ir Elizabetes eseja, ar kuru viņa ieguvusi 1. vietu apgāda "Jumava" konkursā.

26. janvārī Elizabeta piedalījās ikgadējā "Draudzīgā aicinājumā" svinīgajā pasākumā pie Latvijas valsts prezidenta un saņēma atbalvojumu par 1. vietu konkursā. Grāmatā "Latvijas leģendas" valsts prezidents Andris Bērziņš ierakstīja vēlējumu: "Lai šī grāmata iedvesmo arī Tevi kļūt par leģendu!" Savukārt Elizabetes eseja par Liju Bērziņu tiks publicēta grāmatas "Latvijas leģendas" nākamajā izdevumā. ❄

Elizabeta Krēgere. Foto no personiskā arhīva.

Izsludināts pirmais jauniešu ideju laboratorijas projektu konkurss

LIELVĀRDES
Attīstības Fonds

Svētdien, 1. februārī Jauniešu Ideju Laboratorijas labdarības koncerta "Lēciens liksmē" noslēgumā koncerta vadītāji Agnese Una Zelča un Jānis Zelģis, abi 2015. g. JIL (Jauniešu Ideju Laboratorijas) jaunieši, oficiāli paziņoja projektu konkursu "Atpūtas vietu labiekārtošana Lielvārdes novadā" par atklātu. Nolikums un pieteikuma veidlapas pieejamas Lielvārdes novada mājas lapā www.lielvarde.lv, iesniegšanas termiņš 2015. gada 27. februāris.

Koncertā piedalījās Lielvārdes Mūzikas skolas koka instrumentu ansamblis, vadītāja Agnese Puriņa, Lielvārdes Pamatskolas vokālais ansamblis "Taureniši", vadītāja Inga Blumfelde, Lēdmanes Pamatskolas deju ansamblis, vadītāja Dace Mārtiņa, Jumpravas bērnu deju kolektīvs "Ritupīte", vadītāja Jolanta Kirsanova un Lielvārdes bērnu deju kolektīvs "Pūpolītis", vadītāja Iluta Mistre. Programma bija jautra, krāsaina, daudzveidīga un no klausītājiem izskanēja prieks par jauno mūziķu devumu. Varam lepoties, ka mūsu novadā ir tik daudz talantīgu bērnu un jauniešu!

JIL jaunieši koncertu rīkoja ar mērķi piesaistīt daļu līdzekļu sava konkursa finansēšanai. Viņiem tas izdevās 101.00 EUR apmērā. Kā jau esmu rakstījusi, JIL galvenais mērķis ir jauniešus apmācīt konkursu rīkošanā un visā, kas ar to ir saistīts. Lielvārdes Attīstības fonda valde uzskata, ka šāda veida pieredze jauniešos nostiprina piederības sajūtu savam novadam ļaujot viņiem pilnībā iesaistīties aktīvā novada un savas pieredzes pilnveidošanā.

Aicinām iedzīvotājus un jauniešus atbalstīt un piedalīties ar savām idejām JIL projektu konkursā. Tā darot, veicināsiet viņu līdzdalību mūsu novada attīstībā. ❄

Ilze Kreišmane LAF valdes priekšsēdētāja

Foto Anita Saka.

LIELVĀRDES NOVADA DOMĒ

Lielvārdes novada domes sēdē Nr. 23 2015. gada 28. janvārī

Apstiprināts nolikums "Finanšu līdzekļu vai mantas dāvinājumu (ziedošanu) pieņemšana un izlietošana Lielvārdes novada pašvaldības iestādēs".

Veikti grozījumi domes lēmumā "Par Lielvārdes pamatskolas sniegtajiem maksas pakalpojumiem".

Nr.p.k.	Pakalpojums	Cena, EUR (ar PVN)
1.	Aktu zāles noma (1 stunda)	6,00

Apstiprināti nekustamā īpašuma "Puķes", Lēdmanes pagastā, pārdošanas rezultāti par brīvu cenu, līguma summa – **1800 EUR**.

Apstiprināti kustamās mantas - nekustamajā īpašumā "Sila-mala", Lēdmanes pagastā, četru cirsmu izsoles rezultāti, līguma summa – **15500 EUR**.

Veikti grozījumi Lielvārdes novada domes lēmumā "Lielvārdes novada pašvaldības amatpersonu un darbinieku atlīdzības nolikums"

Grozījumi veikti saistībā ar grozījumiem Ministru kabineta noteikumos Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas nosaka: no 2015.gada 1.janvāra "minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 360 euro. Minimālā stundas tarifa likme ir 2,166 euro."

Darbinieku mēnešalgas palielinātas, ievērojot mēnešalgas palielinājuma koeficientu un vadoties pēc domes apstiprinātajiem "Mēnešalgu grupu mēnešalgu intervāliem".

Nākamā plānotā domes sēde notiks **25. februārī 9.00**.

Energoefektivitātes monitoringa rezultāti skolu siltināšanas projektā

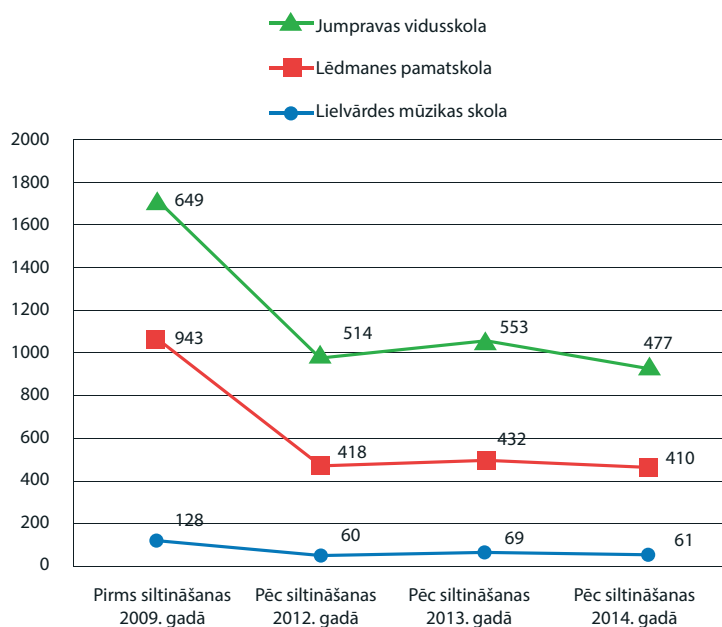
2010./2011.gadā Lielvārdes novada pašvaldība realizēja Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta līdzfinansētu projektu, kura ietvaros siltināja trīs izglītības iestādes – Lielvārdes mūzikas skolu, Lēdmanes pamatskolu un Jumpravas vidusskolu un kur plānojam sasniegt oglekļa dioksīda (turpmāk- CO₂) emisijas samazinājumu 157,37 tonnas katru gadu.

Atbilstoši projekta finansēšanas līguma nosacījumiem, pašvaldībai 5 gadi pēc projekta īstenošanas jāveic ikgadējais projekta rezultātu monitorings, lai novērtētu sasniegtos rezultātus un ēku energoefektivitāti.

Monitoringa pārskata dati par pēdējiem trim gadiem apliecina, ka skolu siltināšana ir energoefektīva un siltumenerģijas patēriņš ēkās samazinājies par 40-55% (skat. tabulu). Rādītājus ietekmējošie faktori - vidējā āra gaisa temperatūra °C, vidējā iekštelpu gaisa temperatūra °C un apkures dienu skaits.

2014.gadā faktiski sasniegtais emisijas samazinājums ir 203,868 tonnas CO₂, kas ir par 46,498 tonnām CO₂ vairāk, nekā bija plānots sasniegt pēc projekta īstenošanas.

Tabula "Siltumenerģijas patēriņš vidēji gadā, MWh"

Informējam iedzīvotājus, ka pašvaldība turpina sniegt finansiālu atbalstu 2 energoefektivitātes pasākumu veikšanai – mājas energoaudita vai ēkas apsekojuma izstrādei novada daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās (25.04.2012. Lielvārdes novada domes saistošie noteikumi Nr.5), mājas renovācijas brīdī panākot energoresursu patēriņa samazinājumu, dzīvokļu īpašnieku finanšu ietaupījumu un ekoloģiskāku novada apkārtējās vides nodrošinājumu.

Cirsmu izsole Lielvārdes novadā

Lielvārdes novada pašvaldība izsludina cirsmu mutisko izsoli ar augšupejošu soli nekustamajā īpašumā "Valdemāra skola", Jumpravas pagastā, Lielvārdes novadā.

Pieteikumu reģistrācija izsolei Lielvārdes novada pašvaldībā līdz 2015.gada 10.marta pulksten 15.00. Izsole notiks pašvaldības sēžu zālē (310.telpa), Raiņa ielā 11A, Lielvārdē, 2015.gada 11.martā plkst.10.00.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties pašvaldības mājas lapā www.lielvarde.lv vai Lielvārdes novada pašvaldībā (300.kab.), Raiņa ielā 11A, Lielvārdē, darbdienās no plkst.9.00 līdz 15.00, tālr.65020839, e-pasts: dome@lielvarde.lv. Izsolāmās cirsmas var apskatīt, iepriekš piesakoties pa tālr.26455877.

Lielvārdē notiek drošības sistēmu uzlabošanas darbi

Lai uzlabotu drošību Lielvārdes pilsētas teritorijā, tiek veikti video novērošanas sistēmas uzstādīšanas darbi. Kopumā paredzēts uzstādīt 10 kameras vairākās sabiedriskajās vietās pilsētā - tirgus laukumā, lielveikala "Elvi", Lielvārdes novada Sporta centra, Pašvaldības administrācijas ēkas un Lielvārdes dzelzceļa stacija apkārtnē.

Videonovērošanas sistēma palīdzēs Pašvaldības un Valsts policijai efektīvāk reaģēt, lai novērstu kārtības pārkāpumus Lielvārdes pilsētā, īpašu uzmanību pievēršot sabiedriski aktīvākajām zonām.

Plānots, ka video novērošanas iekārtas varētu sākt darboties martā pēc visu uzstādīšanas un saskaņošanas darbu pabeigšanas.

Šīs sistēmas projektēšanas un ieviešana izmaksās ir 21 000 eiro. Par videonovērošanas sistēmas ieviešanas nepieciešamību deputāti lēma pagājušā gada janvārī, apstiprinot 2014. gada budžetu.

LIELVĀRDES NOVADA PAŠVALDĪBĀ

Izsludinātais MK noteikumu projekts nosaka minimālo skolēnu skaitu vidusskolas 10. Klasēs

Inga Reķe

28. janvārī Lielvārdes novada domes sēdē pašvaldības Administrācijas izglītības nodaļas vadītāja Inga Reķe informēja deputātus par Valsts sekretāru sanāksmē izsludināto Ministru kabineta noteikumu projektu par grozījumiem valsts budžeta mērķdotācijas pedagogu atalgojumam aprēķināšanas un sadales kārtībā.

Plānotie grozījumi Lielvārdes novadu nostāda neizdevīgākā situācijā, jo, pirmkārt, tiek palielināta skolēnu skaita attiecība pret vienu pedagoģisko likmi no 8,12 uz 9, līdz ar to samazināsies kopējā mērķdotācija pedagogu algām. Otrkārt, šie grozījumi nosaka arī minimālo skolēnu skaitu vidusskolas 10. klasēs, Lielvārdes novadam - 18 skolēni klasē. Ja šādu skolēnu skaitu nevar uzņemt, tad pašvaldībai vai nu jāfinansē no pašvaldības budžeta līdzekļiem pedagogu darba algas vai līdz 2015. gada 1. martam jāpārskata vidusskolu tīkls savā pašvaldībā.

Šajā gadā Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskolas 10. klasē mācās 18 skolēni, bet Jumpravas vidusskolas 10. klasē - 12.

Tā kā Jumpravas vidusskolas skolēnu skaits arī nākamajā mācību gadā nesasnies 18 skolēnus, 4. februārī notika pašvaldības domes priekšsēdētāja un atbildīgo speciālistu tikšanās ar Jumpravas vidusskolas skolas pedagogu kolektīvu un skolas vadību, lai lemtu par tālāko rīcību. ♡

KONKURSI

Biznesa ideju konkurss jauniešiem

Jaunatnes lietu speciāliste
Renāte Mencendorfa

Pagājušā gada oktobra domes sēdē deputāti apstiprināja lēmumprojektu par 2000 Eur finansējuma piešķiršanu Jauniešu biznesa ideju konkursam.

Jauniešu biznesa ideju konkursu organizē Lielvārdes novada pašvaldība ar mērķi ir stimulēt jaunu komersantu veidošanos visā novadā, motivējot jauniešus sava biznesa veidošanā.

Lielvārdes novada jaunieši vecumā no 18 līdz 25 gadiem, kuri apņemas uzsākt komercdarbību Lielvārdes novadā, var iesniegt biznesa idejas pieteikumu no 1. marta līdz 31. martam Lielvārdes novada pašvaldībā. Ar domes lēmumu apstiprināta komisija piecu cilvēku sastāvā izvērtēs iesniegtos pieteikumus mēneša laikā pēc biznesa ideju konkursa iesniegšanas termiņa beigām. Piešķirtā finansējuma apjoms nav lielāks par 2000 Eur vienai biznesa idejai,

finansējuma pieprasījums drīkst būt arī mazāks.

Pirms biznesa ideju iesniegšanas, iesniedzēji tiek aicināti iepazīties ar konkursa nolikumu, kurš būs pieejams gan pašvaldības mājaslapā sadaļā *Jauniešiem* sākot no 23. februāra, gan Lielvārdes novada domē, Jumpravas pagasta pārvaldē, Lēdmanes pagasta pārvaldē un Jauniešu informācijas punktā, Ausekļa ielā 3, Lielvārdē.

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā kontaktēties ar Jaunatnes lietu speciālisti Renāti Mencendorfu, renate.mencendorfa@lielvarde.lv, 29452874. Sadarbībā ar PPP biedrību "Zied zeme" marta sākumā notiks mentoru pēcpusdienu, kurā tiks sniegts atbalsts jaunajiem uzņēmējiem, piedāvājot bezmaksas mentoru konsultācijas, lai attīstītu biznesu un potenciālo projektu. Lūgums sekot līdzi informācijai mājaslapā un sociālajos tīklos. ❖

LIELVĀRDES NOVADA JAUNIEŠU
BIZNESĀ IDEJU KONKURSS

IESNIEDZ BIZNESĀ
IDEJU

SAŅEM FINANSĒJUMU
LĪDZ 2000 EUR

UZSĀC SAVU
UZŅĒMĒJDARBĪBU

Konkursa nolikumu un pieteikuma
anketu meklē:
WWW.LIELVARDE.LV/JAUNIESIEM

Re:TV izsludina konkursu 1.–12. klašu skolēniem

Lai veicinātu sabiedrības un īpaši jaunākās paaudzes interesi par vidi un vides aizsardzību, Re: TV komanda izsludina konkursu, kurā aicina

piedalīties skolēnus no visas Latvijas skolām. Dalībai konkursā var pieteikties 1. – 12. klašu skolēni. Konkursa pieteikumā brīvā formā jānorāda idejas apraksts – ar kādu labo darbu un radošām idejām skolēni (klase un klases audzinātāja/s) palīdzēs uzlabot vides stāvokli Latvijā. Piemēram, vācot makulatūru, stādot jaunus kokus, taisot putnu būrus, savācot atkritumus kādā konkrētā vietā u. tml. Konkursa mērķis – iedvesmot citus jauniešus rīkoties līdzīgi.

Konkursa kārtībā tiks izvēlētas septiņas klases, kuru iesniegtās idejas raidījumu cikla veidotāji uzskatīs par viedei vērtīgākajām un radošākajām. Idejai noteikti jābūt realizējamai. Sākot ar šī gada martu, filmēšanas komanda dosies pie izraudzītajām septiņām klasēm, lai dokumentētu procesu, kā skolēni realizē savu ideju, kāds ir šīs idejas veiksmes stāsts un sagaidāmie rezultāti. Sižeti par katru klasi tiks atspoguļoti raidījuma cikla "Es varu būt zaļš" ietvaros, kanālā "Re:TV". Visas septiņas klases, kuras piedalīsies raidījumos ar savām idejām, saņems veicināšanas balvas, bet viena klase saņems galveno pateicības balvu – apmaksātu braucienu un ekskursiju uz Ledus laikmeta centru Igaunijā līdz 33 personām. Raidījumu ciklu finansiāli atbalsta Latvijas vides aizsardzības fonds.

Pieteikumu ar "videi draudzīgās" idejas aprakstu, kontaktinformāciju, pārstāvētās mācību iestādes nosaukumu un atrašanās vietu sūtiet uz e-pastu iveta.svalbe@retv.lv līdz 19. februārim!

Konkursa rezultāti par to, kuras skolas tiks filmētas dalībai raidījumu ciklā "Es varu būt zaļš", tiks paziņoti 23. februārī Re:TV mājas lapā (www.retvlv) un sociālajos medijos, kā arī personīgi caur norādīto kontaktinformāciju.

Pirmais "Es varu būt zaļš" raidījums Re:TV ēterā būs redzams 13. martā, plkst. 22:00. Papildus informācijai: e-pasts: iveta.svalbe@retvlv, mob. t. 29196949 ❖

"Sabiedrība ar Dvēseli Latvija" pārņem stafeti

Beata Kempele

24. janvārī kultūras namā "Lielvārde" uz gada noslēguma pasākumu pulcējās "Sabiedrība ar Dvēseli – Latvija" un Nīderlandes fonda "Koninklijke Nederlandse Heiderlandsche Heidemaatschappij" (KNHM) projektu dalībnieki.

Fonds "KNHM" jau deviņus gadus darbojās Latvijā, atbalstot Latvijas iedzīvotāju centienus uzlabot savu dzīves vidi. Tagad stafeti pārņēma un šo uzdevumu turpinās veikt Latvijas Pašvaldību savienības paspārnē izveidotā "Sabiedrība ar Dvēseli – Latvija" (SDL). Ir īstenojusies KNHM fonda plānotā iecere – projektu vadību un finansēšanu nodot Latvijai.

Deviņu gadu laikā "KNHM" ir sadarbojusies ar pussimts pašvaldībām un nevalstiskajām organizācijām, finansiāli atbalstījusi 1739 mazo projektu īstenošanu un ieguldījusi vairāk nekā 2 miljonus eiro Latvijas ekonomikā. Ir īstenojušās tik daudzas ieceres un sapņi!

Prezentēto projektu dažādība, veicēju gandarījums un prieks vienmēr raisa pozitīvas emocijas un jaunas idejas visiem noslēguma pasākuma dalībniekiem.

Trīs gadus "KNHM" projekti "Sabiedrība ar Dvēseli" realizēti arī Lielvārdē, un vēl trīs – Lēdmanē un Jumpravā, jau novada ietvaros. Šī nav vienīgā fonda saistība ar Lielvārde – KNHM pārstāvji Latvijā deviņus

gadus bijuši lielvārdieši Niko Opdams un Eduards Zvirgzds.

Šobrid SDL valdes locekļu vidū ir lielvārdiete Ilze Kreišmane. Ilze cer, ka mēs varēsim pārņemt īpašo emocionālo saistību starp cilvēkiem visā Latvijā, kas raksturīga "Sabiedrībai ar Dvēseli". Bet ļoti labu attiecību iestrādes ar Nīderlandi ļauj domāt, ka turpināsies arī starptautiskā sadarbība.

Noslēguma pasākumā tika sveikti pēdējie KNHM atbalstīto projektu īstenoņi un pirmie projektu īstenoņi "SDL" ietvaros. Īpašo balvu -500 eiro, kuru ziedojusi Nīderlandes vēstniecība, saņēma biedrības "Kurzemes kultūras mantojuma centrs "Kūrava"" par izveidoto "Virtuves studiju".

Svētkus Lielvārdē kuplināja muzikāli priekšnesumi Ziemeļgaujas folkloras kopas "Mežābele", Ādažu jauniešu ansambļa "Mundus" un Lēdmanes sieviešu ansambļa "Stari" izpildījumā. Īpašu skatītāju atsaucību izpelnījās mūsu "Pūpolišu" dejotā dejas "Mamma kā māja".

Ilze Kreišmane domā, ka arī nākamajā gadā "Sabiedrība ar Dvēseli – Latvija" projektu dalībnieki varēs tikt Lielvārdē, bet nākotnē jādomā par noslēguma pasākumu rotāciju dažādos reģionos. ❖

Foto Anita Saka.

MANI SKOLOTĀJI

Atmiņas – kā kvēlojošas ogles dzīves pavardā vai ugunskurā. Viena lielāka un spožāka, cita mazāka un blāvāka. Brīžiem uzpuš dzīves vējš un pat mazākie krikumiņi pārvēršas labi redzamās liesmiņās. Tad atkal kāds gunij piemet kādu pagali, no kuras beigās veidojas jaunas ogles un tā bezgalīgi...

Šie atmiņu īstāsti - ogleš būs par maniem skolotājiem. Es neesmu no tiem dižajiem rakstītājiem, kuru Lielvārdes novadā netrūkst. Ir iecerēti vienkārši un īsi atmiņu stāsti, varbūt pat zibīgi, par Lielvārdes vidusskolas skolotājiem, pie kuriem skolojos laika posmā no 1960. līdz 1971.gadam. Nezinu, cik ogleš izdosies iekveldināt padzisušajā atmiņu ugunskurā. Ļoti ceru, ka tas kursies. Ikvienam novadniekam ir iespējas šajā atmiņu ugunskurā piemest pa savai pagal(-it)ei.

Aicinu visus varošos un gribošos novadniekus pievienoties avīzes sadaļai “**Mani Skolotāji**” ar saviem atmiņu stāstiem, saprotot, ka pārsvarā neesam rakstnieki. Savējie sapratīs. Centīsimies būt lakoniski, bet neiespringsim, ja gadīsies arī kāda atkāpe.

Lai mums izdodas!

Piņš

Tāda latviska pēda – Veriņa

Ja atmiņa mani nevil, Skolotāja **Vera Goilo** (06.08.1917. – 13.11.1999.) Lielvārdes vidusskolā bija tāda kā ārstatniece – mēdza “lāpīt caurumus”. Tādi “caurumi” radās, kad skolotāji (-as) saslima vai devās dekrēta atvaļinājumos. Tāds pats “lāpītājs” bija arī Veriņas dzīvesbiedrs, fizikas skolotājs Valeriāns Šlīps. Šķiet, ka Skolotāja nāca no Madonas puses.

1966.g. rudenī 6b klases audzinātājai Rutai Kaņepei piedzima Dzintars, pašreiz Lielvārdē pazīstams krietns vīrs. Tādēļ vācu valodu un viduslaiku vēsturi kādu laika strēķi mums, sešklasniekiem-bēbečniekiem, mācīja Skolotāja Veriņa – nu izcili garlaicīga būtne. Nopietni, man vismaz toreiz tā likās. Veriņa vēstures stundu vielu skaitīja tā monotoni – kā pātarus no katķisma, turklāt acīmredzami bez teoloģiskās izglītības. Parasti vielu klausījās tādā kā pusmiegā – centos neaizmigt, jo vēsture man bija visgarlaicīgākais no visiem skolas priekšmetiem. Vispār jau tolaik mācīšan(-a) ās miegā bija modē. Savukārt vācu valodā bija jaušams Ulmaņlaika disciplīnas gars. Atšķirībā no Kārļa Blaua (cits stāstījis), kas mācīja citus priekšmetus, disciplinējošais lineāls izpalika un pa pirkstiem sistis netika. Liekas, ka uz zirņiem arī netupējām un kaktā nestāvējām, lai gan kā klase kopumā pamatskolas laikā bijām īstens Lielvārdes skolotāju bieds.

Atceros pirmo viduslaiku vēstures stundu. Skolotāja ienāca, pagrozīja rokās padomju laika centimetru biezo viduslaiku vēstures grāmateli, tad noteica, ka viņas priekšstati par viduslaikiem Latvijas teritorijā būtiski atšķiras no krievu laika grāmatā izklāstītajiem. Vēl viņa piebilda, ka vēsturi mācīšot tā, kā viņai to esot mācījuši skolā Ulmaņlaikos, nevis kā minētajā grāmatelē izklāstīts.

Vai tas bija pirmajā vai vēlākajās stundās, pagaidām neatceros. Stāsts bija par krievu bandītu vadoni caru, Ivanu Asiņaino (Viļa Vītola apzīmējums grāmatā “Savējiem”,

2010.). Toreiz šo bandītu padomju vēstures grāmatās dēvēja par Ivanu IV vai Bar-go. Veriņa stāstīja, kā šis varmāka ar tādiem pašiem “varoņiem” izkāva lielāko daļu Vidzemes un teritorijā dzīvojošo latviešu cilvēku. Tālākajās stundās netika žēloti ne krievu bandīti ar “loga cirtēju” uz Eiropu, Pēteri I. priekšgalā, nedz arī vācu muižnieki. 60.-ajos nebija ne Švābes, ne Teodora Zeiferta, nedz arī citu latviešu vēsturnieku rakstīto skolas grāmatu. Atceros, ka, stāstot par muižām, tika rādītas J. Broces vēlākos laikos zīmētās ilustrāciju reprodukcijas no Veriņas līdzpaņemtajām grāmatām. Kā pastāstīja Skolotāja Sarmīte Gaveika, Veriņai ir bijušas patiesi enciklopēdiskas zināšanas mākslas vēsturē, taču Skolotāja nemēdza sevi eksponēt. Ilgu laiku nevarēju saprast, kādēļ pēc tehniskās augstskolas pabeigšanas kādu dzīves posmu nedaudz interesējos arī par mākslas vēsturi un mācēju pat atšķirt vienu no otra dažādu paveidu impresionistu, piemēram, K. Monē, Renuāra un V. van Goga darbus. Laikam jau arī to bija “ieprogrammējusi” Veriņa, pašai to nemanot un neapzinoties.

Jau ar pirmajām vēstures stundām tika uzstādīta prasība – uz katru vēstures stundu, neatkarīgi no stundas vielas, vajadzēja iemācīties vienu Latvju Dainu četrindī. Ja nezināja, divnieks - nesekmīga atzīme piecu ballu sistēmā, nodrošināts. Tas reāli darbojās. Jā – ar disciplīnu uz Latvietību. Paldies, Veriņai – tāda dziļa, paliekoša LAT-VISKA pēda dvēselē bijušajam “Iljiča skautam”, pionierim, Pēterītim. ❖

*Kurš to vārdu pasacīja,
Man to prātu sagrozīja?
Dievs to vārdu izdomāja,
Simtu prātu sagrozīja.*

Latviešu tautas dziesma

LIELVĀRDES SOCIĀLAJĀ DIENAS APRŪPES CENTRĀ

Gaidām pavasari

Oranža, sārta, liela, apaļa Saule rotā Lielvārdes debesis un sirsniņā ieplūst cerības stariņš - pavasaris tuvojas.

Ja jūs nesaprotat, baidāties vai neesat drošs par datora iegādes nepieciešamību, tad vispirms atnāciet pie mums uz Dienas centru un apgūstiet vienkāršas datorprasmes. Sākam jaunu **datorapmācības** nodarbību ciklu iesācējiem, apmēram 8 nodarbības. Piesakāties jau laicīgi **līdz 24.marta plkst. 10:00!** Tālrunis 65053895.

- Katra mēneša trešajā otrdienā datorstunda tiem, kas pabeiguši **datorapmācības** nodarbības. Atkārtosim zināšanas, noskaidrosim interesējušos jautājumus! Šomēnes **17.februārī plkst. 10:00.**
- Rotaļu istaba gaida jaunus mazos spēlētājus un mēs aicinām jaunās māmiņas tikties **otrdienās no plkst.11:00-13:00 māmiņu klubīnā.**
- Arī **nūjošana** katru **otrdienu** no plkst.10:00, nūjas pieejamas Dienas centrā.
- **Ceturtdienās** var izmērīt asinsspiedienu, holesterīna un cukura līmeni asinīs pie D.Kainas no plkst.9:00 –līdz 12:00.
- **Fizioterapeite** Inga pieņem pēc iepriekšējā pa tālruni 26417014.
- **Piektdienās** no plkst.11:00 notiek radošās darbnīcas pieaugušajiem, kurās apgūstam dažādas rokdarbu tehnikas un gatavojam jaukas dāvanas sev un citiem- ādas puķes, auduma puķes, filcētas cepures, somas, čības u.c. Martā paredzēta lupatu deķa, tepikīša veidošana. Piedāvājam savas idejas un gaidām arī Jūsu.
- Dienas centrā, iepriekš saskaņojot laikus, klientiem ir iespēja izmantot bezmaksas **trenažieru zāli.** Esiet aktīvāki un izmantojiet!
- **Pieejamie pakalpojumi** -veļas mazgāšana(pēc pieraksta), dušas lietošana, datora lietošana (40.min.), preses lasīšana, saviesīgas sarunas, bērnu istaba - pirmskolas vecuma bērniem. Rehabilitācijas laukums, rotaļu laukums.
- **Psihologa konsultācijas ceturtdienās, piektdienās un sestdienās** (pēc iepriekšējā pieraksta t.65053895).
- **Informējam,** ka pārtikas pakas trūcīgajiem iedzīvotājiem paredzētas no aprīļa mēneša. Par izdales laikiem un periodu informēsim Lielvārdes Novada Ziņās un Lielvārdes novada sociālajā dienestā. Paldies gribam teikt visiem apgērību, apavu, saimniecības preču, grāmatu, saldumu paciņu ziedotājiem!

Gaidīsim Jūs Sociālajā dienas aprūpes centrā! Tāl. 65053895

Ar mēneša aktivitātēm sīkāk var iepazīties www.lielvarde.lv vai Dienas centrā, Ausekļa ielā 3. ❖

PRECIZĒJUMS

Lielvārdes Novada Ziņu janvāra numura rakstā “Lielvārdes draudze 19. gadsimtā” ir rakstīts: Kopējā draudzes teritorija bijusi 357 kvadrātverstis jeb 40626,6 hektāri (mūsdienās Lielvārdes novads ir 220578,4 ha).

Jābūt - Kopējā draudzes teritorija bijusi 357 kvadrātverstis jeb 40626,6 hektāri (mūsdienās Lielvārdes novads ir 22578,4 ha).

NOVADA VĒSTURE

Lielvārde 19.gadsimtā

Zane Nemme

19. gadsimta sākumā Lielvārdes-Jumpravas draudzē dzīvoja apmēram 4700 iedzīvotāji. Šajā laikā iedzīvotāji tika nosacīti dalīti 5 kārtās: dižciltīgie, zinātnieki, klērs, brīvēri un brīvie ļaudis un dzimtzemnieki. Lielvārdē 92% no viesim iedzīvotājiem bija tieši dzimtļaudis. Lai arī cilvēka tautība 19.gs. nav aktuāls jēdziens. Tad tomēr jāsaaka, ka latvieši lielākoties piederēja dzimtļaudīm.

Dzimtbūšana ir cilvēku atkarības veids no muižniekiem vai zemes kungiem. Dzimtzemnieks ir dzīvesvietai un muižnieka dzimtai piesaistīts zemnieks, kam vajadzēja nodrošināt muižnieka ienākumus. Ziņas par dzimtbūšanu Latvijas teritorijā atrodamas no 1494. gada. 16.gs. tā bija iedibināta gandrīz visos tagadējos Latvijas novados. Zemnieki pamazām nokļuva ekonomiskā un tiesiskā atkarībā no saviem kungiem. Pakāpeniski tika aizliegta jebkura migrācija, bet faktiski tikai 18.gs. iestājās tā stadija, kad zemnieks ar savu miesu un mantu tika uzskatīts par pilnīgu muižnieka īpašumu. Dzimtbūšanu Vidzemē atcēla 1819.gadā. ("Tildes Datorenciklopēdija Latvijas Vēsture" © Tilde, 1998-2012)

1815.gada beigās, tātad neilgi pirms dzimtbūšanas atcelšanas Lielvārdes draudzē dzīvoja 4763 iedzīvotāji: 12 dižciltīgie, 9 zinātnieki un citi mācīti ļaudis, 17 mācītāju saimei piederīgie, 333 pilsoņi un brīvie ļaudis un 4300 zemnieki. Katra no šīm kārtām dalās vēl četrās atsevišķās grupās atkarībā no vecuma un dzimuma – bērni (līdz 15 gadu vecumam) ir apmēram puse jeb 2281. Savukārt sievietes/vīriešu attiecība ir 2310/2363. Iedzīvotāju blīvums pēc O.Hūna aprēķiniem ir 13 cilvēku dvēseles uz vienu kvadrātversti.

Runājot par četrām mazāk pārstāvētajām iedzīvotāju grupām Lielvārdē jāsaaka, ka no dižciltīgajiem lielākā daļa, jeb 10 dzīvoja Lielvārdē un Rembatē, bet garīdzniecībai piederīgie, savukārt, Lielvārdes mācītājmuižā, jeb Pastorātā. 6 izglītotie ļaudis, jeb zinātnieki dzīvoja Lieljumpravā. 333 pilsoņi, jeb brīvie ļaudis sadalās šādi: Lielvārdē - 61, Rembatē - 165, Lēdmanē - 7, Lieljumpravā - 82, Pastorātā - 18. No šiem skaitļiem redzams, ka lielākais brīvo ļaužu skaits dzīvo Rembatē un Lieljumpravā.

Pie dižciltīgajiem pieskaitāmi muižu īpašnieki un viņu ģimenes locekļi. Savukārt, Lielvārdes mācītājmuižā dzīvojoši tiek pieskaitīti garīdzniecībai - 17 vienas ģimenes locekļi ir liels skaits, bet jāņem vērā, ka tā brīža Lielvārdes mācītājs Teodors Šenbergs bija divas reizes precējies un, apmēram 13 bērnu tēvs. Tajā pat laikā jādomā, ka šajā grupā tiek ieskaitīti arī skolotāji. Trešā grupa ir zinātnieki, šos skaitļus bez papildus materiālu izpētes, ir diezgan grūti komentēt, jo Lielvārdē un Lēdmanē dzīvo trīs mācītas pieaugušas sievietes, bet Lieljumpravas muižā - trīs pieauguši vīrieši, viena pieaugusi sievietes un divas meitenes, kas varētu veidot vienu ģimeni. O.Hūns min, ka kopš 1815.gada Lielvārdes draudzē ir viens ārsts. Salīdzinoši lielais pilsoņu skaits Rembatē liecina, ka nozīmīgākais amatniecības centrs Lielvārdes draudzē atradies tieši tur. Pie brīvajiem ļaudīm parasti piederēja muižu kalpotāji un amatnieki. O.Hūna arhīvā atrodamas ziņas, ka 19.gadsimta sākumā Lielvārdes draudzē ir bijuši 26 brīvie amatnieki. Tad nu šie amatnieki, viņu ģimenes locekļi un muižu kalpotāji (lielākoties - vācieši) veidoja brīvo ļaužu slāni Lielvārdes draudzē. Vēl šai grupai jāpieskaita krodzinieki, dzirnavnieki un cepļu nomnieki. Lielvārdes draudzes teritorijā esot bijuši 17 krogi un 2 dzertuves. Tāpat ir bijušas 9 dzirnavas, starp kurām viena ir bijusi arī zāģētava uz Kaibalas upes un 6 ceplī. Kalņu un ķieģeļu ceplī ir bijuši Lieljumpravas,

Lielvārdes un Rembates muižām. Lielvārdē esot bijis sarkanais māls, no kura gatavoti patiešām skaiti ķieģeļi un dakstiņi. Daugavas pretējā krastā bijis darvas ceplis, bet katrā draudzes muižā bijusi degvīna darītava.

Dzimtzemnieki no visiem iedzīvotājiem bija 92%. O.Hūns raksta, ka zemnieku dzīves vietas vispārīgi ņemot bijušas labas un siltas. Lielākajā daļā saimniecību ir bijušas atsevišķas dzīves vietas, atdalītas no rijas. Dzīvojamā ēka sastāvēja no divām istabām, kurās dzīvoja saimnieks, viņa ģimene un saime. Telpas bija plašas un tīras, kā tas esot pie latviešiem pieņemts. Kopumā draudzē valdījusi lielāka tīrība, ne kā citur. Bet, lai zemnieku veselības stāvoklis būtu labāks, O.Hūns iesaka dzīvojamās ēkas aprīkot ar skursteņiem. Un lai šie, kā apgalvo O.Hūns - pēc Monarha grības, veiktie zemnieku dzīves apstākļu uzlabošanas pasākumi būtu viegls darbs, tad zemniekiem ir jāpievied malka ķieģeļu dedzināšanai.

Vēl runājot par dzīves līmeni - O.Hūns min, ka bez vienas aklas meitenes, citu ubagu draudzē nav. Par darba nespējīgajiem rūpējas muižas. Lielvārdes muižā un Pastorātā daudzi ir pārtikuši. Rembates muižas saimnieks majors un bruņinieks fon Strijks savas muižas nabadzīgo vajadzībām ir ieskaitījis 50 pūrus rudzu magazīnas fondā. Lieljumpravas muižai pie baznīcas ir savas nespējnieku nams. Savukārt galma padomnieks von Tonnis nelaimē nonākušo Lēdmanes muižas zemnieku atbalsta fondā ieskatījis 2426 2/3 rubļu cedētu obligāciju veidā.

Lai celtu zemnieku darba ražīgumu un turību būtu jāveic sekojošas izmaiņas: 1) jāievieš vispārējs brandavīna tirdzniecības aizliegums mājās un pagrabos, jāpaceļ dzērienu cenas krogos un dzertuvēs, kā arī jāaizliedz brandavīna tirdzniecība dievkalpojumu laikā. 2) Obligāti nepieciešami īpaši uzraugi, kas apkopotu datus par zemnieku apsētajiem laukiem un novāktu ražu, un kuri regulāri pārbaudītu zemnieku saimniecības. 3) Kā jau ārsts O.Hūns rūpējās arī par zemnieku labsajūtu, veselību un drošību. Viņš norāda, ka skali tumšajās dūmistabās, bojā zemnieku redzi un palielina ugunsgrēka riskus, bez tam skalu sagatavošana ir laikietilpīgs process. Viņš iesaka telpu apgaismošanai izmantot eļļu. Tāpēc būtu jāatbalsta kaņepju un linu audzēšana, lai varētu apmierināt pieaugošo pieprasījumu pēc eļļas. ❖

Pētījums top ar Kultūrkapitāla fonda atbalstu.

Lēdmanes muižas pils. Bilde no Andreja Pumpura Lielvārdes muzeja arhīva

NOVADA PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS

Rokrokā ar bērniem tapusi ziemas izstāde

Beata Kempele

Mirdzošas sniega pārslas, sniegavīru pulciņi, eglītes, piparkūku mājiņas, pingvīni un vēl daudz citu ziemas brīnumu apskatāmi bērnodrāzā "Pūt, vējiņi!". Tos, audzinātāju mudināti, gatavojuši bērnodrāza audzētāji kopā ar saviem vecākiem. Katra gatavotā lietiņa stāsta savu stāstu par mājās kopīgi pavadītu laiku, fantāzijas lidojumu, aizrautību darbā un gandarījumu par veikto. Kas gan var būt vērtīgāk un jaukāk kā darboties rokrokā ar saviem bērniem!

Bērnodrāza metodiķe Sandra Sietiņa stāsta, ka izstāde iecerēta decembrī, kad ārā nav bijis ne miņas no sniega. Un noticis brīnums – kad izstāde bijusi gatava, uzsnidzis arī snieg!

Tagad par izstādi priecājas visi – gan audzētāji, kuri ir priecīgi parādīt savu darbiņu, vecāki, atvedot bērnus uz dārziņu, un audzinātājas, kuras atzīst – te pasmēlušas jaunas idejas arī savām radošajām nodarbībām!

Bērnodrāza vadītāja Ilze Mazītāne ir ļoti pateicīga vecākiem par atsaucību un ieguldīto darbu: "Vecāku izdoma un pacietība, veidojot darbus izstādei, ir apbrīnojama. Liels paldies vecākiem par iesaistīšanos, radošumu un lieliskajiem darbiem!"

Visi vēl priecājamies par interesanto izstādi, bet audzinātājas jau gatavojas jaunam pasākumam – valstu dienām bērnodrāzā, kuru laikā katra grupiņa gatavos stāstu par kādu valsti un stāstīs to citiem, paredzēta pat nacionālo ēdienu baudīšana.

Atstājot viesmīlīgās bērnodrāza telpas, sajūtams, ka tur, kur mājo prieks un lepnums par bērna rociņām pielīmētu pārslu, kur tik svarīga ir sadarbība ar vecākiem, arī bērni jūtas labi. ❖

Autores foto.

Tēva loma bērna dzīvē

Evija Rutmane,

Lielvārdes novada sociālā dienesta sociālais darbinieks darbā ar ģimenēm un bērniem / sociālais pedagogs

Pagājušā gada nogalē "Centrs Dardedze" sāka sociālo kampaņu "Būt tēvam – tā ir māksla!", kuras mērķis ir aktualizēt tēva lomu sabiedrībā. Ik pa laikam par šo kampaņu no cilvēkiem esmu dzirdējusi tādu viedokli "Priekš kam?", "Ko ar to grib pateikt?". Neesmu starp šīs kampaņas veidotājiem, bet noteikti piekritu tam, ka par tēva nozīmi bērna dzīvē ir jārunā.

Kā saka "lielos vilcienos" saprotams, kādēļ bērnam vajadzīga mamma, bet kāda gan ir vīrieša loma bērna audzināšanā, bērna dzīvē? Vai vīrietis ir tikai tas, kas piedalās bērna radīšanā un ir galvenais "naudas pelnītājs"? Salīdzinoši nesen ir sākta pētīt tēva / vīrieša loma un nozīme bērna attīstībā. Izskatot gan latviešu, gan ārzemju materiālus par šo tēmu, īsumā tēva nozīmi varētu aprakstīt sekojoši:

- pirmajā dzīves gadā bērns pasauli tver pārsvarā ar savām ķermeniskajām sajūtām – mamma mīļi apskauj, bērniņš jūtas labi, viņa veidojas apziņa, ka viņš ir mīlēts. Tēva apskāviens un auklēšana ir savādāka, bet tā bērniņam ir tikpat patīkama kā mammas. Bērniņam veidojas apziņa, ka viņu mīl abi viņam vistuvākie cilvēki, šajā pasaulē, kurā viņš ir ieradies, viss ir kārtībā. Vai to var aizstāt ar dubultu mammas mīlestības un rūpju devu – nevar, jo tētim ir citāda ķermeņa uzbūve, citāds balss tembrs, citādi apskāviens un tieši tas bērniņam ir vajadzīgs. Ja tētis šajā laikā nevar būt bērnam blakus, pašam tētim to neapzinoties, veidojas sajūta, ka viņš nav labs tētis, ka ar viņu kaut kas nav kārtībā.
- 1-3 gadu vecumā ļoti būtiski, ka tēvam ir "likumdevēja loma". Protams, ka vecāki kopā vienojas par to, kas bērnam ir atļauts, kas nav, bet tēvs ir galvenais likumu ievērošanas uzraugs. Šajā vecumā tēva klātbūtne bērnam palīdz veidot savu neatkarīgo "Es", attīsta spēju par sevi cīnīties. Bērniem, kuriem šajā vecumā trūkst tēva klātbūtnes, bieži veidojas problēmas ar savu dusmu pārvaldīšanu – bērns par tām vai nu kaunas un tās apspiež, šādi kļūstot nespējīgs par sevi cīnīties, vai pilnīgi pretēji – kļūst impulsīvs, ātri "uzsprāgst".
- 3-5 gadu vecumā tēva klātbūtne un līdzdalība bērna audzināšanā ir tas, kas zēnā veido nākošo vīrieti, bet meitai – ar sevi apmierinātu sievieti. Šajā vecumā zēniem ir ļoti nepieciešams kāds, kuram līdzināties, un kāds ar kuru konkurēt. Šinī vecumā no zēnu mutēm var dzirdēt tādas frāzes kā "Mans tētis ir visstiprākais!", "Mans tētis ir visgudrākais!", "Kad es izaugšu, es tāpat kā mans tētis...!". Tētis zēnam ir viņa vīrieša ideāls, viss ko tētis dara ir labi. Diemžēl arī sliktajās lietās zēns grib līdzināties savam tēvam – dzert kā tēvs, lamāties kā tēvs... Tieši vīrietis ir tas, kurš savam dēlam vislabāk var iemācīt to, kas ir godīgums, kas ir "vīrs un vārds", kas ir mērķtiecība, kas ir cieņa u.tml. Meitenēm šajā vecumā tēvs ir vajadzīgs kā objekts, kuru mīlēt. Ļoti svarīgi, lai arī tēvs pieņemtu savas meitas mīlestību, kad mazā, pieglaudusies pie tēva, dūdo, ka viņu mīl, atbildot ar to pašu, meitai pasakot: "Es arī Tevi mīlu, meitiņ!", tas dod meitai tik nepieciešamo savas vērtības sajūtu. Ja tēva nav vai tēvs nespēj

pieņemt meitas mīlestību, nereaģējot uz meitas mīlestības apliecinājumiem un pieķeršanos, jo, piemēram, "īsti vīrieši jau jūtas neizrāda", tad meita sāk just, ka ar viņu kaut kas nav kārtībā, viņa nejutīsies vērtīga kā meitene, vēlāk – kā sieviete. Meitas, kuras pavada laiku ar mīlošu tēvu, izaugot labi zina, ka viņa ir pelnījusi cieņpilnu attieksmi pret sevi no citu vīriešu puses.

- 5 gadi līdz pubertātes vecumam – šajā laikā bērnam vissvarīgākais ir just no tēva pozitīvu vērtējumu par to, ko viņš izdarījis, kā rīkojas, kā izskatās. Ja bērns to no tēva nesaņem, tas veicina bērna neadekvāti zemu pašvērtējuma veidošanos – es neko nevaru, es neko nemāku, es esmu neglīts, es esmu stulbs u.tml.

Dažādās valstīs, dažādu pētījumu rezultātā secināts, ka bērni, kuru tēvi ir iesaistījušies viņu audzināšanā, turpmākajā dzīvē:

- uzrāda labākas sekmes mācībās;
- bērniem ir augstāks IQ, kā arī labāk attīstīta valoda un izziņas spēja (spēja ātri saprast, spēja patstāvīgi meklēt problēmu risinājumus, spēja iedomāties, spēja iztēloties. Izziņas spēja ir pamatā tam, lai bērns skolā spētu mācīties, apgūt jauno.);
- biežāk iegūst augstāko izglītību;
- sociāli un emocionāli labāk attīstās;
- ir pacietīgāki, labāk iztur stresu;
- viņiem ir mazāk uzvedības problēmu, tai skaitā, šie bērni mazāk melo, retāk iesaistās narkotiku lietošanā, dažādos likumpārkāpumos;
- piemīt labākas saskarsmes spējas ar vienaudžiem, bet retāk pakļaujas to spiedienam;
- ir emocionāli stabilāki, piemēram, tie retāk un mazāk izjūt nepamatotu trauksmi, nemieru;
- veidojas pozitīvs pašnovērtējums visai turpmākajai dzīvei;
- bērnu un vecāku attiecības veidojas drošas, uzticības pilnas, kas īpaši svarīgi pusaudžu gados un turpmākajos bērna dzīves krīzes momentos;
- tas ir kā aizsargfaktors bērnu garīgajai veselībai, piemēram, šiem bērniem gan bērniībā, gan vēlākos gados ir mazāka iespējamība saslimt ar depresiju;
- ir labāka fiziskā veselība un attīstība.

Turklāt novērots, ka vīrieša iesaistīšanās bērna audzināšanā, visas ģimenes savstarpējās attiecības veido tuvākas, ģimenē ir mazāk konfliktu, ģimenes locekļi emocionāli jūtas stabilāk un labāk, bet pats vīrietis jūtas apmierinātāks ar visu savu dzīvi.

Šajā rakstā es nerakstīju tikai par bērnu bioloģiskajiem tēviem. Nav nozīmes tam vai ģimenē dzīvo bioloģiskai tēvs, vai audzētāvs. Būtiskākais, lai, ģimenē dzīvojošais pieaugušais vīrietis, atrod laiku zēnam uzsist uz pleca un uzslavēt par labi padarītu darbu vai godīgu rīcību, lai atrod laiku kopā darīt "vīru lietas". Lai šis, pieaugušais vīrietis, atrod laiku samīļot meiteni, pateikt, cik viņai skaista kleita, cik viņa mīļa un laba.

Lai radītu jaunu dzīvību, nepieciešama gan sieviete, gan vīrietis. Un arī, lai radītā dzīvība izaugtu par harmonisku, ar sevi un apkārtējo pasauli apmierinātu pieaugušo, bērnam nepieciešama gan sievietes, gan vīrieša mīlestība un uzmanība. Vislabākais tētis nekad neaizstās mammu, bet arī vislabākā mamma nekad neaizstās tēti. ❖

VESELĪBA

Novada iedzīvotājiem pieejami informatīvi materiāli par veselībai aktuālām tēmām

Lielvārdes novada bibliotēkās, vispārīgizglītojošajās skolās, vispārējās pirmsskolas izglītības iestādēs, Lielvārdes novada sociālajā dienestā un Lielvārdes sociālajā dienas centrā iedzīvotājiem pieejami Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) izdotie materiāli par veselībai aktuāliem tematiem, kuri tiek nodrošināti pašvaldībai sadarbojoties ar SPKC.

Interesentiem tiek piedāvāti bukleti un brošūras par šādiem tematiem: *Vai tu zini, kas ietekmē tavas sirds veselību?*, *Informatīva lapa par gripu, Zīdīšanas ABC, Kā nosargāt sava bērna dzīvību?*, *Vējbakas, Pašnāvību novēršana* u.c.

Materiālus iespējams iegūt arī elektroniski Slimību profilakses un kontroles centra mājas lapā www.spkc.gov.lv

No pagājušā gada Lielvārdes novada pašvaldība darbojas Nacionālajā Veselīgo pašvaldību tīklā. Veselīgo pašvaldību tīkla mērķis ir sekmēt labas prakses piemēru, pieredzes un ideju apmaiņu starp pašvaldībām, atbalstīt pašvaldības dažādu sabiedrības veselības un veselības veicināšanas jautājumu risināšanā lokālā līmenī, kā arī paaugstināt izglītību sabiedrības veselības un veselības veicināšanas jautājumos.

Veselīgo pašvaldību tīkla koordinatore novadā ir pašvaldības administrācijas Attīstības plānošanas un projektu vadīšanas nodaļas vadītāja Airita Brenča.

NOVADA BIBLIOTĒKĀS

Lasīšanas veicināšanas programma "Bērnu un jauniešu žūrija – 2014" noslēgusies

Bērnu literatūras nodaļas vecākā bibliotekāre Ilona Misāne

Jau trīspadsmito gadu Lielvārdes pilsētas bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa piedalās LNB izstrādātajā lasīšanas veicināšanas programmā "Bērnu un jauniešu žūrija". Šogad grāmatas lasīja un vērtēja 60 eksperti.

Tiem, kuri vēl nezina, kas tā "Bērnu un jauniešu žūrija" tāda ir, atgādināšu, ka tā ir lasīšanas veicināšanas programma, kurā iesaistoties, jāapņemas un arī jāizlasa 5 ieteiktās grāmatas. Programma parasti sākas jūnijā un turpinās līdz janvāra beigām, noslēdzoties ar Lielajiem lasīšanas svētkiem Ķīpsalā februāra beigās. Grāmatu kopumu atsevišķām vecuma grupām (5+, 9+, 11+, 15+ un arī Vecāku žūrijai) izvēlas LNB izveidota komisija. Ja kāda no sava vecumposma grāmatām ne pārāk iet pie sirds, drīkst izvēlēties vietā divas citas no jaunākas vai vecākas grupas grāmatām. Pēc izlasīšanas grāmatas jānovērtē, izvēloties trīs visinteresantākās. Tas vajadzīgs tāpēc, lai rakstnieki, tulkotāji, mākslinieki un izdevēji zinātu, kādas grāmatas bērniem patīk. Tātad - par ko jāraksta, kā jāzīmē, kas jātulko un jāizdod, lai bērni atkal no jauna vēlētos iesaistīties aizraujošajā lasīšanas piedzīvojumā.

2014.gada iemīļotākās grāmatas mūsu bibliotēkas lasītājiem bija:

- Eduards Uspenskis "Tēvocis Fjodors, suns un kaķis",
- Robs Skotons "Runcis Puncis",
- Maritana Dimsone "Rozā kvarca brālība",
- Braiens Selzniks "Hugo Kabrē izgudrojums",
- Māra Zālīte "Pieci pirksti".

Ciemojoties skolā un uz klausot bērnus, kuri piedalījās "Bērnu un jauniešu žūrijā", bijām patiesi patīkami pārsteigtas un gandarītas par to, ka vairumam bērnu grāmatu lasīšana ir aizraujošs piedzīvojums, nevis tikai ķeksītis atzīmei. Viņiem ir savs skatījums, spriedums, kuru bērni prot pamatot un aizstāvēt. Ir radoša pieeja, izklāstot savu viedokli. Bērni vēlas daudz ko uzzināt par rakstniekiem un māksliniekiem. Noskatījāmies teatralizētas ainas no grāmatu varoņu dzīves, uz klausījām stāstījumus, saņēmām skaistus zīmējumus. Daudz jautru brīžu sagādāja autoru vārdu un fotogrāfiju savietošanas uzdevums. Neapšaubāmi liels ir klašu audzinātāju ieguldītais darbs, vairāku gadu garumā, rosinot un dēstot lasīšanas prieku bērnos.

Vēlamies pateikties skolotājām:

- Ivetai Putniņai,
- Ilgai Vetšteinai
- Judītei Vaivodei.

Lai arī turpmāk Jums viss izdodas!

- Paldies tiem vecākiem, kuri rosina bērnus uz lasīšanu, lasot paši – jo kas gan var būt labāks par personīgo piemēru!
- Paldies visiem čaklajiem lasītājiem un vērtētājiem!

Arī mēs, bibliotekāres, neapšaubāmi, lasām un vērtējam ikvienu grāmatu, ne tikai, lai varētu ieteikt to Jums, bet, galvenokārt tāpēc, ka lasīšana patiešām ir aizraujošs piedzīvojums. Lai to izdodas sajūst ikvienam no Jums! ❄

LŪGUMS PALĪDZĒT

2011.gada 11.decembrī Dānijas pilsonis Henrik Sorensen, šķērsojot dzelzceļu pie Kaibalas, nokrita uz sliekšņa un isi pēc tam viņu notrieca vilciens. Kāds cilvēks pie H.Sorensen pienāca un palīdzēja apturēt asiņošanu, faktiski izglābjot viņa dzīvību. H.Sorensen grib pateikties šim cilvēkam un aprunāties ar tiem, kas viņu redzējuši kritiena brīdī. Lūdzu atsaukties cilvēku, kas apturēja H.Sorensen asiņošanu, kā arī citas personas, kas redzēja šo negadījumu.

Šajā sakarā lūdzu sazināties ar Juri Raudzepu pa tālr. 29474828 vai rakstot uz e-pastu: juris.raudzeps@gmail.com.

SPORTS

Mūsu florbolistus godina Saeimā

Materiāls publicēts izdevumā "Ogres Vēstis Visiem" Autors Rītvards Raits

Otrdien, 23.janvārī, Saeimas namā notika pasākums, kurā tika sveikti Latvijas vīriešu florbola izlases spēlētāji, kuri pagājušajā mēnesī Zviedrijas pilsētā Gēteborgā notikušajā pasaules čempionātā izcīnīja augsto 5.vietu. **Starp godinātajiem bija arī trīs Lielvārdes florbola audzēkņi – Normunds Krūmiņš, Juris Gribusts un Artis Savins.**

Uzreiz gan jāpiebilst, ka florbols vismaz Latvijā šobrīd nav profesionāls sporta veids, tāpēc ne visi no 20 valstsvienības spēlētājiem aizņemties dēļ varēja ierasties Latvijas parlamenta ēkā. Starp tiem, kuri darba dēļ nepiedalījās, bija arī lielvārdietis Artis Savins. Tomēr deviņi vīri, viņu vidū N.Krūmiņš un J.Gribusts, kā arī izlases apkalpojošais personāls bija ieradies uz pieņemšanu, kuru vadīja Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas Sporta apakškomisijas priekšsēdētājs Jānis Upenieks. Pateicībā par augstajiem sportiskajiem panākumiem J.Upenieks sportistiem, komandas apkalpojošajam personālam un Latvijas Florbola savienības prezidentam Ilvim Pētersonam pasniedza Sporta apakškomisijas Goda rakstus un nelielas piemiņas balvas. Latvijas valstsvienības kapteinis Oskars Firmanis pretī dāvināja izlases formas kreklus, kā arī aicināja Saeimas deputātus klātienē atbalstīt mūsu florbolistus nākamajā pasaules čempionātā, kas 2016.gadā notiks Rīgā. LFS prezidents Ilvis Pētersons pasniedza Jānim Upeniekam Latvijas izlases pasaules čempionātā izcīnīto medaļu par 5.vietu, izsakot cerību, ka nākamā būs augstākas raudzes medaļa. Latvijas izlase un Saeimas Sporta apakškomisijas priekšsēdētājs Jānis Upenieks kopīgi nofotografējās, kā arī veica izzinošu ekskursiju pa Saeimas ēku. Ar «OVV» savos iespaidos par startu pasaules čempionātā dalījās Lielvārdes Avotos uzaugušais, bet tagad Ķegumā dzīvojošais Latvijas izlases vārtsargs Normunds Krūmiņš: «Astoņu gadu vecumā sāku sapņot lielo sapni par Latvijas izlases krekla pielaikšanu. Neieklūšana junioru izlases treneru redzeslokā lika noprast, ka mans sapnis ir izsapņots un nepiepildāms. Tomēr jau trīs gadus vēlāk, 2014.gada 6.decembrī, piedzīvoju debiju Latvijas vīriešu izlases sastāvā pasaules čempionātā, kas notika florbola dzimtenē Zviedrijā. ❄

Normunds Krūmiņš (no kreisās) un Juris Gribusts Saeimas namā ar tikko saņemtajiem Goda rakstiem rokās. Ritvara Raits foto

Mīļi sveicam janvāri
Lielvārdes novada
Dzimsarakstu nodaļā
reģistrētos jaundzimušos
Henriju, Martu,
Gustavu, Adeli, Olafu
LIELVĀRDĒ

Lai saulaina dzīves taciņa
mazajiem novadniekiem!

Sirsniņi sveicam
JANVĀRA jubilārus!

70. dzimšanas dienā   **75. dzimšanas dienā**

Mihailu Dorofejevu   **Līviju Fišeri**
Zinaidu Krasnovu   **Āriju Medni**
JUMPRAVĀ   **Jāni Taraseviču**
Jāni Bartkeviču   JUMPRAVĀ
Irēnu Boļšaku   **Rutu Šauriņu**
Jāni Griķi   LĒDMANĒ
Vladislavu Jarošu   **Spodru Kirilovu**
Ilzi Kloviņu   **Elmāru Apsalonu**
Guntaru Maksimovu   **Ervīnu Kārli Bergmani**
LIELVĀRDĒ   **Elzu Biezo**

Gunāru Dubovu
Dzidru Klaučāni
Elizabeti Ozoliņu
Lidiju Peisenieci
Genovefu Rugaini
LIELVĀRDĒ

80. dzimšanas dienā   **85. dzimšanas dienā**

Genovefu Trepeščenoku   **Olgu Zariņu**
Āriju Zlemeti   **Teklu Prodnieci**
JUMPRAVĀ   LIELVĀRDĒ
Aiju Priedīti
LĒDMANĒ
Jāni Teicānu
Semjonu Pjanko
Leonoru Graubi
LIELVĀRDĒ

Paldies par Jūsu mūža devumu!
Vēlam stipru veselību un vēl ilgus,
saulainus dzīves gadus!

Lielvārdes novada pašvaldības vārdā –
Lielvārdes novada domes priekšsēdētājs
Aivars Troska

A/S "Latgales piens"
aicina darbā laipnus pārdevējus ar augstu
atbildības sajūtu.

Darbs piena produktu nodaļā, Lielvārdē.
Kontaktinformācija:
e-pasts: daiga.matisane@latgalespiens.lv
Mob. tālr.: 29208780
(pārdošanas speciāliste Līga Kokina)

SIA "Reģionālais drošības serviss"
piedāvā darbu

apsardzes darbiniekiem Ogres,
Lielvārdes novados.
Pieteikties pa tālr.: 26529784

Pateicība

Sirsniņš paldies **Ninai Āriņai** ar komandu par garšīgo
un skaisto cienastu manā jubilejā. Lidija

Svētdien, 15. februārī, plkst. 15:00
Lielvārdes Sv. Nikolaja pareizticīgo baznīcā
notiks dievkalpojums

Lielvārdes katoļu baznīcas draudze aicina pieteikties dziedātājus baznīcas kori, īpaši gaidīti vīri. Tālrunis informācijai 29855768

LĒDMANĒ

Lēdmanes tautas namā
05. februāris - 13. marts
Ilzes Kloviņas gleznu izstāde

Lobes krogā
14. februārī, plkst. 22:00
Valentīndienas balle kopā ar grupu "Rolise"
Ieeja 5 Eur
Visi laipni aicināti

Lēdmanes tautas namā
15. februārī, plkst. 12.00
Suntažu kultūras nama amatiereteātris SAUJA aicina uz J. Zvirgzdiņa lugu "Kā brālītis trusītis uzvarēja lauvu"
Ieeja 1 Eur

Lēdmanes pamatskolas sporta hallē
21. februārī, plkst. 19.00
Koru koncerts "Mīlestībā dziesmu dziedul!"

Lēdmanes tautas namā
22. februārī, plkst. 15.00
Birzgales amatiereteātra izrāde,
Andris Niedzviezdis "Dūdene zin!"
Ieeja: 1,50 Eur

Lēdmanes pamatskolas sporta hallē
14. martā, plkst. 18.00
Lēdmanes amatierkolektīvu koncerts "Prezentācija"

LIELVĀRDĒ

Kultūras namā "Lielvārde"
13. februārī, plkst. 20.00
Ulda Marhilēviča autorkoncerts
"Tava sirds ir Tavas mājas"
Ieeja 10 un 8 Eur

Kultūras namā Lielvārde
14. februārī, plkst. 18.00
Mīlestības dienai veltīts deju kolektīvu
sadrudzības koncerts "Ar mīlestības pinekļiem"
Piedalās: VPK "Bandava" (Saldus), "Vektors" (Rīga),
"Jumis" (Priekule), "Lidums" (Išlice), "Stopiņš" (Stopiņi),
"Saime" (Jumprava), "Upe" (Tinūži), "Vēji" (Lielvārde).
Ieeja 2 Eur (Afīša)

Kultūras namā Lielvārde
20. februārī, plkst. 18.00
Deju kolektīvu draudzības koncerts
"Man košas lentas, man košas bantes"
Piedalās: DK "Pilādzītis" (Ogre), "Ligo" (Rīga), "Bitītes"
(Laubere), "Pūpolītis" (Lielvārde)
Ieeja 2 Eur

Kultūras namā Lielvārde
27. februārī, plkst. 19.00
Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskolas 12. klašu
Gredzenu vakars

Kultūras namā Lielvārde
no 10. februāra līdz 22. martam
Rolanda Kozuļa fotogrāfiju izstāde

Kultūras namā Lielvārde
7. martā, plkst. 18.00
Koncerts pavasara noskaņās "Par mīlestību"
Piedalās: Tomes tautas nama sieviešu vokālais ansamblis,
Limbažu kultūras nama sieviešu vokālais ansamblis,
kultūras nama "Lielvārde" sieviešu vokālais ansamblis
"Pusnakts stundā"
Ieeja 2 Eur

Kultūras namā Lielvārde
7. martā, plkst. 21:00
Deju vakars kopā ar grupu "Ilūzija"
Rezervēt galdiņu iespējams kultūras namā "Lielvārde"
vai pa tālr. 65053684 līdz 2.martam
Vienai personai pie galdiņa: EUR 7

JUMPRAVĀ

Jumpravas kultūras namā
14. februārī, plkst. 21.00
Valentīndienas balle
21.00 – 23.00 spēles, atrakcijas un balvas
23.00 grupas "Kas tev par daļu" koncerts
01.00 – 03.00 Jumprava kultūras nama mīldziesmiņas
Līdz 11.02.2015. plkst. 17.00 katram, iespēja, ienest
kultūras namā savu mīļāko dziesmu ko atskaņot ballē.
Balle turpināsies līdz 15.02.2015. plkst. 03.00
Ieeja 3 Eur

Jumpravas kultūras namā
21. februārī, plkst. 18.00
Bērnu deju kolektīvu sadraudzības koncerts un
Pirmsskolas bērnu **deju kolektīva "Zvaniņš" 30 gadu**
jubileja pasākums "Kas kaitēja man dzīvot?"

Jumpravas kultūras namā
28. februārī, plkst. 19.00
Atmiņu groziņu vakars "Reiz svinējām"
Vairāk informācijas un pieteikšanās Jumpravas
Aģentūras kasē vai pa tālruni 65057496.
Laipni aicināti visi pagasta iedzīvotāji.
Dalības maksa EUR 5,00

Jumpravas kultūras namā
7. martā, plkst. 16.00
Arvīda Drīzuļa, Latvijas mākslas akadēmijas profesora,
80 gadu jubilejas personalizēta **"Stāsti bez rāmjiem"**

Jumpravas kultūras namā
7. martā plkst. 21.00
"Retro balle" spēlēs grupa "Retro limited", starplaikos
mūzika līdz 60'tajiem. *Dreskods* – balles kleitas un
uzvalki retro stilā.
Ieeja EUR 4,00

Jumpravas kultūras nama Senlietu istabā
8. martā, plkst. 16.00
Jumpravas kultūras nama Amatierteātra pirmizrāde
"Tam žogam ko prāts uzceļ..." **R. Blaumaņa četru lugu**
"Uguni", "Trīnes grēki", "Skroderdienas Silmačos",
"Pazudušais dēls" fragmentu virknējums.
Ieeja EUR 2,00 (biļetes iepriekšpārdošanā Jumpravas
kultūras namā)

Lielvārdes novada sieviešu biedrība, projekta "Iedvesmas stāsti lielvārdiešiem" ietvaros, organizē tikšanos ar psihoterapeiti un ļoti interesanto sievieti – **Ainu Poišu**
20.februārī plkst. 18:00 Dienas centrā, Ausekļa ielā 3.
Gaidīti visi interesenti. Atbalsta Lielvārdes novada pašvaldība. Ieeja bezmaksas!

Atmiņu pēcpusdienu

Atmiņu pēcpusdienu februārī nenotiks, taču martā
pulcēsimies divreiz:
2015. gada 3. martā, plkst. 13:00 Lielvārdes Dienas
centrā, Ausekļa ielā 3. Par mākslinieku un pedagogu
Juri Jablovski stāstīs viņa dēls Ansis Jānis Jablovskis un
bijušie Kaibalas skolas darbinieki. Pa Raiņa un Aspazijas
trimdas vietām mūs uzskatāmi vedīs
Aspazijas mājas (Rīgā, Baznīcas ielā) vadītāja,
mākslinieka vedekla Gaida Jablovska.

Otrreiz tiksimies 2015. gada **21. martā, plkst. 13:00**
kultūras namā "Lielvārde"
Gunāra Priedes kopoto rakstu 3. Sējuma atvēršanas
svētkos. Mūs priecēs grāmatas sastādītājas dr. art. Ievas
Strukas vēstījums un tikšanās ar laikabiedriem.

Līdzjūtība

Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt...
(R.Skujīņa)

Ieva, izsakām Tev mūsu visdziļāko līdzjūtību
no tēta atvadoties un domās esam kopā ar Tevi.
Klasesbiedri un audzinātāja Jumpravā

JANVĀRĪ
NO MUMS ŠĶIRUŠĪES

(miršana reģistrēta Lielvārdes novada
Dzimsarakstu nodaļā)

LIELVĀRDĒ
Jānis Linters (decembrī) (dzim. 1953. g.)
Edvīne Muška (dzim. 1934.g.)
Ojārs Zalgauckis (dzim. 1949.g.)
Ojārs Krastiņš (dzim. 1936.g.)
Anda Jankovska (dzim. 1927.g.)
Vilnis Gražde (dzim. 1950.g.)
JUMPRAVĀ
Agita Puriņa (dzim. 1950.g.)
Edvīns Kornis (dzim. 1929.g.)
Mūsu dziļākā līdzjūtība tuviniekiem.

© "LIELVĀRDES NOVADA ZINĀS" Licence Nr. 0861
Redaktore Beata Kempele
LNZ februāra I/II numuru sagatavoja Anita Saka
(tālrunis 29244813, e-pasts: lz@lielvarde.lv)
Pārpublicējot materiālus,
atsauce uz "LIELVĀRDES NOVADA ZINĀM" obligāta.
Sagatavo un iespieddarbus nodrošina SIA "ULMA".
Tirāža 4270 eksemplāri.

Izdevuma iznākšanas datums 12.02.2015

ISSN 2255-9191

16

9 772255 919000